

Zeitschrift: Appenzeller Kalender
Band: 260 (1981)

Artikel: Laubchäfer
Autor: Thürer, Georg
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-376425>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 17.05.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

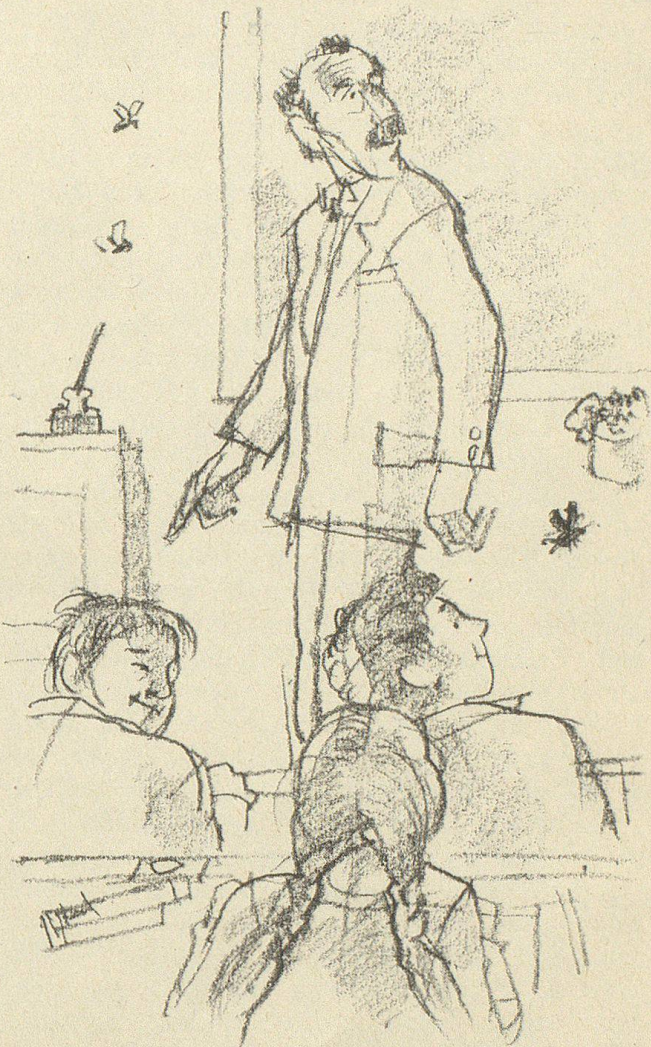
Laubchäfer

Von Georg Thürer

Maiezyt — Chäferzyt! Fryli isch nu jedes dritte Jahr es Flugjahr, und hüttigstags gits ja überhaupt ekei Chäferplag, aber au ekei Chäferfreud mih. Mä häts vor wänig Jahre chänne i der Zytig läse, wie der Zoologisch Garte z Frankfurt usse für syne Tierpark «nicht weniger als dreissig Maikäfer aus der Schweiz erworben und damit gesichert hat.»

Wettige Wandel! I üüserer Buebezyt hett mä de Tüütsche gääre und guet Laubchäfer zäntner-, ja tunnewys überluu, jawöll gschängt, läbtig uf de Bäume n obe oder gsotte us em Chäferchessi. Und jetz häts bald mih Schwabechäfer as Laubchäfer. So gahts halt. Was früender e Landplag gsy isch, hät Sältheitswärt überchuu. Aber es isch eim schu duezmal nüd blooss e Plag gsy. Öppis vu der Jagdluscht a de taufrische Maiemörged zitteret in eim zytläbes wyter.

Also afangs Maie sind albigs di eerschte Laubchäfer vürechuu, ebe mit em eerschte zarte Laub a n Obscht- und Waldbäume. Di allereerschte hät mä vu Hand gfangen und i d Griffelschachtel oder i d Schwummbüchse insetue. Hät der Lehrer vor der Schuelzimmertür lang mit öppert gredt — es git ja überliebi, langfädigi Müetere —, so hämmer üüseri Laubchäfer us em Chefi usegluu. Zeerscht sind s es Wyli ufem Bangg umebeindlet. Was isch doch eso n e Laubchäfer für ne wunderschiüs Tierli: der bruuglänzig Panzer, der wyss-schwarz gestreift Buuch und bsunderbar die fyne Fühler! Und zeismal sind d Flügeli vürechuu, sydezyt und doch zääch. Und dänn häts gsürrelet, brümmelet, und der Chäfer isch zeismal i d Hööchi. Häts ds Uugfäll welle, as gad due, wänn zwy, dry Laubchäfer obsi sind, der Lehrer wider inechuu isch, dänn hämer wie im Chor grüeft: «Herr Lehrer, törfed mer d Pfyschter zuetue, es isch ekeis Wärche i dem eebige Gsur.» — «Fryli», seit der Lehrer, suscht e Fründ vu frischer Luft, «es wär au ekeis Schuelhalte mit der Bude volle Laubchäfer. Das surret ja wie ufeme Flugplatz.»

Dusse aber isch der Uusrüefer dorfuuf und dorfab gu hüürne. «D Laubchäferjagd isch agange. Uf der hindere Allmei wärded Chäfer gsotte. Zwanzg Rappe der Liter!»

Das isch ds Signal gsy. Nie simmer früender us de Fädere as i der Laubchäferzyt. Am vieri, ebs taget hät, simmer schuu mit Chessel, Chrätte und Segg underwägs gsy, barfuess dur di taufrische Güeter. Mir händ chuume Auge gha für der wunderschiüs Maiemörged, für der Tau a de Greslene i allne Rägeboge-farbe, wänn d Tagheiteri und d Sunne chuu sind. Zeerscht sind d Bärgspitze roserot worde wie Öpfelbluescht. Und wie d Blüetli bleicher worde sind, so hät au d Sunne ds Rot verlore. Aber mir händ ekei Zyt oder ekei Sinn gha für das Farbespyl. Nu d Chäfer

hämmer im Chopf gha. Und die händ i de n Eschte obe noch gschlaffe und halt ekei Ahnig gha, as der Find naachet, wo si handum überlichtet. Der Ruedi isch uf d Buecheli am Waldrand ufeghlätteret, und ich ha underdesse Tarehüüdle und halbverschränzte Lilache am Bode uusgspreitet. Jetz isch der Ruedi dobe gsy und hät aafuu schüttle, und zwar mit Hände und Füesse. Da sind die verschlafne Chäfer zu Tutzed, zu Hunderte obe n abeppräglet. Chuum eis vu dene Tierlene isch üüs ab. Vu Zyt zu Zyt hämmer der Büchel abegluget, öb nüd noch ander Chäferlüüt underwägs siged.

Ja, und due isch es passiert. Dué und det sind zwei Mannschafte zämetütscht, wä mä emene Buebeschärli eso säge dörf, bsunderbar, wil bi de drüü Chnabe usem undere Dorfteil noch es Maitli, ds Heidi, derby gsy isch. Si händ üüs beede Chnabe us em obere Dorfteil schuu vu wytem zuegrüfet: «Händ ewägg, das sind üüser Chäfer!» Mä händ enand ja öppe der Chrieg aagseit, am meischte im Winter bim Schnefere nach der Schuel. Aber bi dene Schneeballschlachte hät mä gnau gwüsst, wo d Gränze dureggange n isch, nämli vu der Schuelhuustür gradi bis gredi übere Schuelplatz und d Dorfstrass. Was obedraa vu dener Maarch gsy isch, hät zum obere Dorfteil ghört, und was undedraa gsy isch, zum undere. Eso sind nach der Lag vum Elterehuus d Lager vu de Buebe bildet woode, wo öppe n eso ufenand los sind wie d

Gschlächter i de n alte italiänische Stedt. Wie hett mä aber näbedusse chänne übermarche! D Beerli und d Haselnusse händ doch au allne ghört. Warum d Chäfer nüd? Und wo hetti au sölle d Gränze sy? Öppe de Müürlene naache, wo sit der alte Alemannezyt vum Süübere häär d Güeter abgränzt händ? Oder ehnder de Ruuse naache, wo im Maie us de Lauenefire usetschoderet sind und speeter gly versigget.

Mir händ üüser Gschirr voll Chäfer gha und händ gad welle zum Zmorged hei. Aber oha lätz! Die dry Underdörfler und ds Heidi sind vor üüs gstande. Der grööscht lachtet e Scholle: «Tangge für ds Abenih!» Mit dene Woorte hät er üüs welle e Chessel us der Hand nih und ine Chischte inelääre, wo si ufeme Garettli mitbracht händ. «Nüüt isch!» hämmer gseit und händ üüseri War halt nüd haneggy. «Ehnder ghyed mer alls i d Spitzbeeristuude ine. Dä chänders us de Töre n usenih.» Jetz gahts los! Das hani tänggt, wo eine vu der Underdörfler miteme Haagge uf mich idrunge n isch. Guetnacht am Sächsi!

Ja, es hät sächsi gschlage vum Chilchetur. Morged am Sächsi. Bim Füüfilüüte simmer noch guet dra gsy, wyt und breit allei. Und jetz soll alles für d Chatz sy oder für die Räuber da! Fryli, mir Oberdörfler sind nu z zweite und di andere ihre vier, und d Chnabe ehnder chreftiger as mir beed. Also vier gäge zwy! Oder zellt ds Heidi öppe nüd voll?

Woll, es hät voll zellt und sogar mih ggulte as d Chnabe. «Was wänder au chriege und rammle! D Chessi, d Chrätte und d Segg ghöred einewägg dene vum Oberdorf, und mir brächted nüd alls i d Chischte ine. Mä hetts mit de Vättere und Müttere z tue, wäm mä alls ewägg nämm.» Das hät ds Heidi gseit mit siner gloggehelle Stimm.

«Mir wänd nu üüseri Chäfer», seit der Aafüerer vu de n Undere. «Hane mit!» E n andere aber seit: «Nei, die Chäferdieb söllend üüs zur Straf für ds Frävle i üüsere Huebe jetz gad hälfe d Chischte fülle, as mer alles volle händ vor der Schuel!»

Der Häuptlig aber meint: «Mir wänds druuf aachuu luu. Wänn zwy vu üüs die beede pringe Puurschtli pagged, chännt der dritt

Das lohnende Ausflugsziel: mit den Wildkirchlihöhlen

Auskunft: Talstation ☎ 071 88 12 12

mit em Heidi heizue mit der Waar. Das läär Gschirr bringed mer dä i d Schuel. Mir sind ja ekei Schelme wie die Chäfer-Frävler daa. Heidi, heb di am Hebi!»

«Nei, das macht ds Heidi nüd», seit ds Maitli, und hät der Chessel, wo der Kamerad e mir us de Hände gschränzt hät, undere Baum gestellt. «Was wämmer au enand verhaue! Das git nu Bletschge und Hüsi und am Änd noch Toggterrächnige, wo hööcher sind as ds Chäfergält. Ich weiss öppis Gschyders. Wüssed ihr was?»

Jetzt häts i de Buebechöpf grumoret wie i de Chäferchessi, wo die Tierli erwachet sind.

«Was weisch dänn du, du Häxli?»

«Ich weiss es Abetüür.»

«Und das wär?»

Das Woort «Abetüür» hät zündt.

«Wüssed ihr was? Mir gühnd jetz zäme gu chäferere, eb die Laubchäfer zringsumme erwached und flüüged. Und mir chäfered, bis mer alles volle händ.»

«Ja, aber am sibni müemer i der Schuel unde sy.»

«Müemer?» fraget ds Heidi und blinzlet.

«Zeerscht hämmer Turne», seit der Ruedi.

«Hettemer!» seit ds Heidi, «aber mir chänn-ted ja statt am Regg au uf dene Eschte obe umeturne. Und dernaa hämmer Naturkund. Da isch ds Chäferere einewääg nüd wyt vum Fach.»

«Ja, aber d Schuel verschleigge...» Der Muschterschüeler häts gseit.

«Das nimmi uf mich!» seit ds Heidi. «Ich wills mit em Lehrer schuu uusmache.»

Mir händ enand aagluaet. Mir händ ja schuu gewusst, as ds Heidi bim Lehrer guet aagschribe gsy isch. Und eine vu üüs hät tänggt (oder isch es mih as eine gsy?): Wer weiss, wänn ds Heidi em Lehrer seiti, es heig echlei Fride gstiftet, wärs em Lehrer nüd unlieber gsy as e Stund vum alte Zürichrieg oder vum Wältchrieg, wo due im Gang gsy isch.

Mir händ enand aagluaet. Ekeine hät öppis gseit. Bis eine der Büchel abelueget.

«Lueged, det unde füürled d Chäfermanne schuu.»

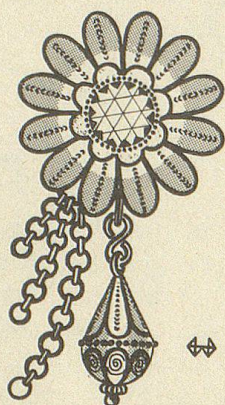
Jo, bigoscht! Underem Chessi bi der Chäferhütte — es isch nu es Tach uf vier Pföschte gsy und es Chämi druuf — hät mä ds FÜR gsih, und bald hät mä der blaab Rauch gschmöggt, wo em Wald zue isch; es hät gschmüürzelet.

Ds Heidi aber hät gspürt, as es noch öppis bruucht.

«Losed, mir chäfered der halb Vormittag und bringed gad alles i d Chäferhütte abe, und dä gits es Znüüni us de Chäferrappe. Yverstande?»

«Ja, yverstande.» All bi eim händs gseit.

«Also, hopp, uf d Bäum!» Ds Heidi hät Tüecher under de neechschte Bäume uusgspreitet. Und d Buebe sind wie Eichhöreli uf d Bueche und Esche und Ahorebäum ufe. Det obe händ s d Chraft uusgluu.

Werkstatt für Trachtenschmuck

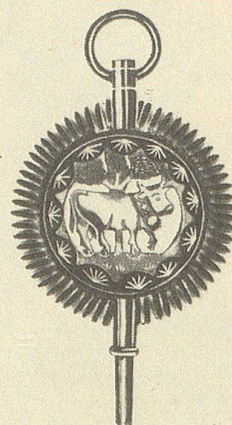
Filigranschmuck
Haarnadeln
Brüchliketten
Miederspangen
Halsketten etc.

Sennenuhrketten
Tabakpfeifen
Schuhschnallen
Sennenbroschen
Kühlischlüssel etc.

Erich Wenk, Silberschmiede
Telefon 071 94 24 29

9042 Speicher
Stoss 286

Mir wänd nüd undersueche, öb d Ysicht grösser gsy isch oder der Gluscht nacheme chüschtings Znüüni. E jede hät mit der Zyt e chölige Hunger gha, wil sich die Buebe tummlet händ. Ja, e jede hät der ander welle übertrumpfe und — wer weiss — au em Heidi welle zeige, wer der Tüchtigscht sig. Und bim Znüüni i der Gaartewirtschaft näbedusse hät si au ekeine lumpe luu. D Wirti hät gstuunet, as e so n e jungi Gaschtig derhäär chuu isch. Aber wo si ds Gält zum voruus ygsagget hät, hät si nümme lang gfraget.

Und mir händ am Namittag und au speeter ds Heidi au nüd uusgfräget, wies au bim Lehrer Michel ggange sig. Und es sälber hät au nüüt gseit. Üüs häts ja glanget, as mer uhni Straf dervuu chuu sind.

Eerscht am Chrüüzmarkt, wo n ich mit em Heidi i der Rytschuel im glyche Güütschli innegsässe bi, hani d Red druuf bracht: «Wie isch au due ggange im Maie? Weisch due i der Chäferzyt mit em Lehrer Michel?»

Und es seit: «Lieber e schüüni Erinnerung as Narbe am Chopf oder Eergers.»

«Schuu, schuu. Aber bisch du sälber mit eme blaabe Aug dervuu chuu?»

«Nüüt vumene blaabe n Aug. Alles hani fry-offe gseit.»

«Ja, und Er? Was hät der Lehrer gseit?»

«So», hät er gseit und dann noch «Also!»

«So, so», hani au gseit. Und dänn isch mit der Musig au d Rytschuel stille gstande. Und es isch mir gsy, d Wält stiend still, aber nu für nes Wyli — dänn hät si üuseri Wält wider afuu trülle.

Worterkklärungen:

wettige	was für ein
hüürne	sein Horn blasen
ebs	ehe es, bevor
Tarahüdle	Sackleinwand
bim Schnere	beim Schneeballen werfen
Ruuse	Runsens, Bergbäche
Hüsi	Beule
blaab	blau

Der Familienberg
Mit 9 Ski- und Übungsliften
9108 Jakobsbad/Al, autom. Wetter-
und Schneebericht, Tel. 071/89 14 14

